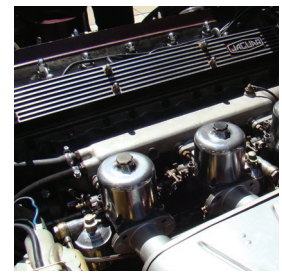

УЧАСТИЯ В БЪЛГАРИЯ

От създаването си през 1996 година Автомобилен ретро клуб Пирин има амбицията да „построи“ ретро културата в обществения живот на Благоевград и района. Основната задача на нашата организация, съществуваща вече 25 години, е да предаде по разбираем за обществото начин идеята на нашето толкова любимо хоби - ретро автомобилите, и чрез тях историята на моторизирания свят. Всяко начало е трудно и за да бъдат реализирани намеренията ни е необходимо време, защото това е един по-дълъг и бавен процес, чието развитие се уповава освен на чистата амбиция и страст, и на много други независещи от нас фактори - осигуряване на финансовата част, организационните и чисто формални мероприятия при изграждането на една клубна структура с ретро-автомобилен привкус. Разбира се, първоначалните усилия за развитие са насочени изцяло на местно ниво и това всъщност е естественият път за изграждане на нашето движение. Но веднъж стартирали, макар и скромно, с първата си официална самостоятелна изява - „Ретро парад Благоевград 2002“, се отприщи желанието да се покажем, че съществуваме, което от своя страна доведе до амбицирането на сплотения ни колектив да се подготвим за реални участия в ретро събитията на България. С присъствието ни само като зрители беше свършено. Направихме своята „крачка напред“, извадихме от гаражите наличната ретро техника и с доза несигурност и авантюризъм, се включихме подобаващо в традиционните за страната ретро паради, походи и ралита. Веднъж тръгнали, няма връщане назад, а стремежът за надграждане ни завладя и паралелно с основната ни цел - ретро събитията в родния ни край, взехме важно решение да обогатим своя опит чрез посещения на редица национални прояви, които дори планирахме предварително в годишната си клубна програма. Така, макар и скромно, се появихме на „ретро автомобилната сцена“ в страната и с разпален ентусиазъм обмисляхме следващото си „запомнящо се“ участие. Първата ни авантюра се случи през същата тази съдбоносна 2002 г. - освен собствения ни парад, дебютирахме като клуб, представяйки се с няколко автомобила и мотоциклета на „Ретро рали Рилски манастир 2002“. В следващите години, паралелно с разрастването на АРК Пирин на местно ниво, се наблюдава по-голяма масовост в присъствието ни на национални мероприятия, към които постепенно заявихме, едва ли не традиционно присъствие. И от един - два автомобила или мотоциклета в началото, стигнахме до буквално „мини парад“ през последните години, придвижвайки се към поредното национално ретро събитие. Тази градация ще проследим и в настоящата глава на това издание, където ясно ще проличи скромното и несигурно начало и последвалия плавен растеж на участията ни в различните краища на България. И тихомълком, от старта ни със сравнително близки до Благоевград дестинации, постепенно наши автомобили се появяват редовно по площадите и парковете на Стара Загора, Бургас, Варна, Добрич... Докато не „прескочихме летвата“ и дружно с колегите от ретро клубовете в страната, не поехме инициативата да се включим в ретро прояви извън пределите на нашата държава, но това е тема, засегната в следващата глава на тази книга, така че пожелавам приятна „разходка“ из българската ретро култура и „благоевградската следа“, която оставихме там.

Време е да проследим развитието на АРК Пирин в национален мащаб. След като положихме основите на „ретро изкуството с бензинов привкус“ в Благоевград, настъпи моментът да се афишираме и на национално ниво. Това се случи през лятото на 2002 г. в едно емблематично, за съжаление вече несъществуващо, ретро рали „Рилски манастир“. Тази проява води началото си през 90-те години и беше едно от основните мероприятия в програмата на БАК Ретро. Маршрутът му е следния: старт в София, почивка „за кафе“ в гр. Рила и нощувка в района на рилската обител. Това поне беше оригиналният формат на похода, преди да „бръкнем с пръст“ и да станем съучастници в „една афера“ по обогатяването на това събитие през следващите години. Но да се върнем в същата тази 2002 г. в слънчевото утро на съботния юлски ден. Благоевградската група сме с един автомобил - Wartburg 312 на нашия председател Стоян Евтимов, и един мотоциклет - NSU 251 OSL на Борислав Стоилков. Кротко сме спрели техниката на входа на гр. Рила, очаквайки нетърпеливо софийската група, която ще ни приюти в оставащите от похода километри. Задават се първите участници и ние ловко се присъединяваме към атрактивната колона. Вече сме част от ретро живота на България. След две минути спираме в центъра на гр. Рила където разпалено говорим с колегите си по хоби, а приповдигнатото ни настроение няма как да остане скрито. След кафе паузата, продължаваме към рилската обител, където правим едночасова туристическа обиколка, след което се отправяме към хотел „Рилец“, където ще нощуват участниците. Включваме се активно в разговорите с ретро привкус и до здрач сме там - на паркинга пред хотела, улисани в приятната ни любима обстановка.

Но не сме планирали нощувка и с нежелание се разделяме със софийската група, обещавайки, че догодина ще сме по-активни. Както и стана. „Рилски манастир“ се превърна и в наше събитие, благодарение на усилията, които положихме заедно с Владо Топалов - председател на БАК Ретро по това време. В цели четири издания на това рали (между 2003 и 2006 г.) бяхме съорганизатори и развивахме успешно тази интригуваща средите ни проява, но по независещи от нас обстоятелства (главно от сътресенията в БАК Ретро през този период) „Рилски манастир“ спря съществуването си след 2008 г., когато също се включихме като участници с три наши автомобила - Bulgarrenault R8, Wartburg 311 и Skoda 105L „японка“. За съжаление това мероприятие отиде в историята, но го изпратихме подобаващо и „с почести“.

Честването на Спасовден е най-емблематичното събитие в ретро клубния живот на България. Църковнославянският празник е избран за ден на шофьора през 1913 г. и тази традиция продължава до 1946 г. когато новата народна власт прекратява всякакви подобни непартийни изяви. След повече от 40-годишно прекъсване, честването на Спасовден е възстановено през 1989 г. от ентусиасти и СБА, в познатия ни и днес формат. Това ежегодно мероприятие от националния ни календар се провежда съботата след Спасовден, на площад „Александър Невски“ в гр. София, от БАК Ретро. Проявата, в този си формат, има над 30 издания зад гърба си и традиционно събира най-голям брой участници в България. „Благоевградската следа“ в честването на Спасовден е поставена през 2004 г., когато за първи път взехме участие с наше класическо возило - Ford Taunus 12M P4 sport coupe на Димитър Стойчев.

Групата ни се състоеше от седем човека, един ретро автомобил и една „ескортираща кола за сигурност“, която не издържа на напрежението и се повреди по пътя, но пък класическият ни Ford се представи достойно на най-голямата национална ретро сцена. През следващите години АРК Пирин често взема участие в този най-мащабен за нашата общност празник с разнообразието от четириколесни, които сме притежавали през тези отминали вече 16 години от първата ни ретро разходка до пл. „Александър Невски“ в София.

„Розова долина“ е най-старото рали, което все още се провежда в България. Неговото първо издание датира от 1938 г., второто е през следващата 1939 г., а третото се провежда 61 години по-късно - през 2000 г. във версия за класически автомобили. Приносът за възстановяването на ралито е основно на Маргарит Карабуров, като проявата се организира ежегодно от БАК Ретро и Пловдивски автомобилен клуб Ретро до 2010 г., след което от Автомобилен клуб Ретро - Пловдив. През първите му години стартът е на пл. „Александър Невски“ в гр. София, след което се измества в град Пловдив. Етапите на ралито включват градовете Чирпан, Стара Загора, Казанлък, Карлово, Калофер, Хисаря, Старозагорски минерални бани и с. Баня. Дължината на трасето е около 220 километра. Първата „благоевградска регистрация“ в това събитие е в изданието на ралито през 2004 г., когато на старта в Пловдив се наредихме с вече добре познатият на мнозина Ford Taunus 12M P4 sport coupe на Димитър Стойчев и предвоенен мотоциклет B.S.A. 350 на Борислав Стоилков. Дъждът ни следваше през целия първи ден на ралито, което не отказа мотоциклетния ни ас, който гордо преполовяваше етапите със своята „британска приятелка“ от 20-те години на миналия век. В следващите няколко издания на това класическо мероприятие неизменно сме дейни участници с любимите ни четириколесни - Mercedes W111 220S на Андрей Андреев, Mercedes W114 200 на Стоян Евтимов, а през 2008 г. сме цели четири екипажа - освен познатите коли на Митко и Андрей, участие взема една червена Skoda 105L „японка“ и истински ретро кемпер Ford Transit Mk.2, познат като „турската мечта“ в жаргонния автомобилен език.

ВОЕНЕН КЛУБ
E 4424 AK

37 HELLENIC RALLY
EUROINS
GLOBUL

65

E 4424 AK
01/06/2008

TOTAL
E 4424 AK

Оригиналното рали „Златни пясъци“ се провежда от 1970 г. и е най-мащабната българска състезателна проява, бързо придобила силен международен характер. През 2001 година е последното му издание на варненска територия, след което е преименувано на „Рали България“ и стартът му е преместен в зимния ни курорт Боровец. През 2005 г. ралито е възстановено в ретро вариант за класически автомобили, а четири години по-късно - на 9-ти и 10-ти май 2009 г. три благоевградски екипажа сме на стартовия подиум в курортния комплекс. Участваме с черния Mercedes W111 220S на Андрей Андреев, белия Ford Taunus 12M P4 sport coupe на Димитър Стойчев и червената Skoda 120L на Бойко Иванов. Предвидливо сме пристигнали още предния ден, за да сме бодри на старта в съботното утро. След подробното запознаване с правилата на дадения от организаторите брифинг е време да поемем по следите на велики пилоти и автомобили, разнасящи своята страст, гуми, гориво и адреналин десетки пъти по живописните трасета на това уникално рали. Настроението на ретро групата е приповдигнато, следваме зададените ни маршрути и в късния неделен следобед преполовяваме „пътния карнет“ и отново сме в Златни пясъци за традиционното награждаване. Най-добрата ни позиция е тридесет и някое място от 40-тина стартирали екипажа - не сме прилежни в спортната част, но пък доставеното удоволствие по време на двудневния преход, стигнал чак до сливенския балкан и навъртените за 3 дни около 2000 км. на всяка от ретро машините ни, при това безаварийно, ни прави победители в това събитие, независимо че сме в крайните редове на официалното класиране.

През 2005 г. АРК Пирин взема участие в една по-скоро инцидентна проява на БАК Ретро, с един поход до гр. Гоце Делчев. В архивите си открих една непубликувана моя статия от това събитие, която ще представя тук за да се върнем 16 години назад и да усетим духа на това отминало време:

На 15-ти и 16-ти октомври 2005 г. се състоя първият рали-поход „София - Гоце Делчев". Проявата беше инициирана от БАК Ретро с любезното съдействие на Община Гоце Делчев. Основната група участници потегли от София, като в Благоевград беше допълнена от още един екипаж (бел.авт. Димитър Тахтаджийски и Бойко Иванов с Volkswagen 1200). Така атрактивната колона наброяваше 12 автомобила, но за всеобща изненада при пристигането ни в Гоце Делчев се включиха още двама ентусиасти с абсолютно автентична 30-годишна Лада и FIAT 1800. Най-голямо впечатление у местните направи ГАЗ 13 Чайка на клубния председател Владимир Топалов, който спечели и приза за най-добре запазен автомобил. Volkswagen 1200 пък беше определен от сформираната комисия за най-стар участник в мероприятието, за което собственикът му Емил Евлогиев получи купа. На публиката беше оставен изборът за най-атрактивно возило и след кратко гласуване тя определи победителя - вездесъщият Бай Кольо и прословутата му Зетка 150. Но празникът не приключи дотук. Всички с нетърпение очакваха майсторското управление, а най-бърз в препятствията се оказа Мирослав Христов с Volkswagen „костенурка". След неколкочасови емоции ретро колоната отпътува към съседното с. Огняново за нощувка и след активната почивка, на следващата сутрин се отправи към последния етап от състезанието - среща с колегите от АРК Пирин - Благоевград в уютния комплекс на един от най-активните членове на клуба Димитър Тахтаджийски.

Отминалото мероприятие беше организирано перфектно и без никакви пропуски, както от страна на ретро любителите, така и от домакините в гр. Гоце Делчев. Тази инициатива разнообрази ежедневието на местните жители и остави прекрасни спомени в участниците. Така във всички остана надеждата проявата да стане традиционна и да влезе в програмата на БАК Ретро още в следващия сезон.

За съжаление този поход не беше повторен никога повече, но през следващата 2006 г. АРК Пирин беше поканен да участва в една инициатива на БАК Ретро и Ελληνική Ομοσπονδία Οχημάτων Εποχής - Ε.Ο.Ο.Ε, гр. Атина, Гърция. Срещата се проведе в комплекс Катарино край град Разлог, като преди това участващите 15-тина ретро автомобила от съседна Гърция и 5-те български екипажа дефилираха на площада в гр. Разлог за радост на местните жители. АРК Пирин взе участие с три свои автомобила - Волга ГАЗ М21, Citroen 2CV Charleston и Ford Taunus 12M P4 sport coupe. Причината за тази единствена по рода си проява беше обсъждане на кандидастването за членство на БАК Ретро в

Международна Федерация за Старинни Автомобили - FIVA и обмяната на опит между Classic Car Club of Macedonia - LEKAM и българските официални ретро структури в лицето на БАК Ретро и АРК Пирин.

На 1-ви октомври 2006 г. клубът ни посети и първото високопланинско рали за ретро и класически автомобили „Родопи“ с представител Андрей Андреев и неговият черен Mercedes W111. Впоследствие записахме още две поредни участия през 2007 г. и 2008 г. Не подминахме и Старозагорския автомобилен клуб Ретро с присъствието ни на четвъртия им „Автомобилен ретро събор“ през октомври 2007 г. На 03.11. същата година сме гости и в конкурса за елегантност „Старинен Пловдив“ - събитие, организирано от Дончо Дончев, като повтаряме гостуването си и през септември 2008 г. По покана на Сливенския автомобилен ретро клуб на 15.03.2008 г. сме участници в първия им ретро парад, а две години по-късно (през 2010 г.) Автомобилен Ретро Клуб - Ботевград официално ни кани да присъстваме в техния дебютен „Ретро парад“, провел се пред спортна зала „Георги Христов” в града и характерен с представянето на класическите екзотики от присъстващите любители на старата техника. В същата 2010 г. сме и на оказалия се последен ретро парад Несебър, организиран от Автомобилен клуб Ретро - Несебър. Мероприятието е в две части, включващи изложба в Несебър и парад до Марина Диневи в съседния Свети Влас.

Най-отговорно можем да заявим, че в първите ни активни години успяха да ни видят почти навсякъде в страната, кога с традиционни, кога с мимолетни участия по разнообразните и все по-често организирани от вече утвърдените или новосформирани клубове ретро събития. И продължаваме своето развитие в същия дух и със същия темперамент, както ще се убедим в следващите редове.

СЛИВЕНСКИ АВТОМОБИЛЕН РЕТРО КЛУБ

ГРАМОТА

за

участие в първия автомобилен Ретро парад и рали писта - Сливен, 15.03.2008 г.

Участник

Андрей Делчев Андреев

гр. Сливен Председател: /Иван Радев/

Бургаски авто - мото клуб Ретро е учреден на 1-ви юни 2007 г. и е един от най-бързо развиващи се клубове с подобна дейност в България. През годините „морската ретро организация“ наложи два традиционни ретро събора - в Бургас и в Созопол, които ще разгледаме отделно в тази книга. На 12 юли 2008 г. в гр. Бургас се провежда „Първи ретро парад Бургас - 2008“, организиран от клубната структура и Община Бургас. Участие в проявата през годините вземат представители на ретро клубове от Бургас, Варна, Стара Загора, Хасково, Асеновград, Благоевград, Сливен, София, Русе, Кубрат и Пловдив. От 2014 г. е с ежегодно международно участие, включват се екипажи от Гърция, Сърбия, Хърватска и Словения. Бургаският ретро клуб безспорно се е доказал като изключителен организатор и се нарежда сред най-добрите в България. Максималният брой на участници е достигнат през 2020 г. на 13-тото издание, а именно 178 регистрирани автомобили, мотоциклети и един автобус. По традиция домакините лично посрещат всички участници „на входа“. Парадът, през годините, се провежда на три различни локации в парк „Морска градина“. През годините няколко от изданията са съпроводени и с шествие по улиците на града. Традиционно на това събитие се представят много дебютиращи в страната ретро автомобили. Неведнъж тук първо сме виждали и реплики на емблематични исторически класики. Уникалните дадености на ландшафта и духа на организаторите го превръщат във второто по-големина мероприятие в България след Спасовден в София. Изградените през годините отношения между бургаския и благоевградския клубове са приятелски и лични, което обуславя почти задължителното ни гостуване на организираните от „морската структура“ събития.

Същото важи в голяма степен и за Бургаски авто - мото клуб Ретро, който е неизменна част от всеки наш ретро парад вече десетина години. Голяма част от нашите исторически превозни средства са „стъпвали“, при това неведнъж, на бургаска и созополска земя и не е учудващ фактът, че по архивните им снимки и клубният им алманах от 2017 г. присъстват „емблемата на АРК Пирин“ Mercedes W111, Ford Taunus 12M P4, Citroen 2CV Charleston, Dodge Lancer, ВАЗ 2101 Жигули, Chevrolet El Camino, DKW F102, BMW E30 cabrio, Mercedes W110... А и не на последно място, не едно и две са и общите ни задграничи прояви. Едно особено приятелство, изградено с двустранно желание и надграждано с години в официалните и неофициалните автомобилни и „частни“ събирания.

СФ 9600

E 1964WK

E 7423KA

Созопол е един от най-привлекателните черноморски градове в България и е носител на хилядолетна историческа памет. Това е един от най-подходящите за „авто-ретро изкуство“ български селища. Реакцията на Бургаски авто - мото клуб Ретро е мигновена и на 6-ти септември 2007 г. в гр. Созопол се провежда „Първи ретро парад Созопол - 2007“, организиран съвместно с Община Созопол. Участие в събитието през годините вземат представители на ретро клубове от Бургас, Варна, Стара Загора, Хасково, Асеновград, Сливен, София, Русе, Благоевград, Кубрат и Пловдив. По традиция се провежда ежегодно на пристанищния кей, на фона на риболовните и гранични кораби. В някои от ранните издания е проведен и парад до Военния клуб в новия град, а в по-късните - и до района на къмпинг Каваци. Няколко от изданията му са съвместно с „Автоклуб ЯГУАР БГ“, по инициатива и с подкрепата на Свилен Кръстанов. Провеждането му успоредно с „Празници на изкуствата Аполония“, му придават изтънчен културен привкус в последните летни дни. Мероприятието остава едно от емблематичните в българския ретро автомобилен живот, преплетено с духа на древно античния Sozopolis. Не на последно място първите девет от изданията му са документирани на „филмова лента“ и тиражирани на DVD. „Новата Аполония“ е любимо място и на АРК Пирин - години наред планирания летен отпуск съвпада (при това нарочно) с толкова приветливото мероприятие на нашите бургаски приятели и през годините насищаме „романтичната среда“ на стария Созопол с редица благоевградски класически автомобили като Warszawa 203, Волга ГАЗ 24, Chevrolet El Camino, Mercedes W111... И продължавахме да го правим със свежи сили и изкусителни автокласики.

MOTUL

E 1966 BT

KH 2008 AK

Стара Загора се оказа едно от най-любимите за АРК Пирин места в наситената от мероприятия карта на ретро-автомобилните събития в България. Но от поне десетилетие наши ретро класики са неизменна част от „празника на олдтаймерите“ в „града на липите“. Председателят на местната структура за исторически превозни средства Тоньо Желязков е един от основните “виновници“ да посещаваме и с неудоволствие и мъка да си тръгваме от този прекрасен български град. На 1-ви октомври 2005 г. се провежда първият парад на ретро автомобили в Стара Загора. Той е организиран в чест на празника на града 5-ти октомври. Традиционно се провежда на площада пред Община Стара Загора. В повечето си издания включва и дефиле, завършващо на Старозагорски минерални бани. Събитието е с национален характер и се ползва с подкрепата на колегите от всички регионални, спортни и тематични клубове в България. През последните години се наблюдава и засилено международно участие на колегите от държавите съставящи бивша Югославия. През 2018 г. за първи път е избрано ново място за провеждане на мероприятието, а именно пред драматичен театър „Гео Милев“, което придава една нова визия и раздвиженост на композицията от класически возила. Именно през тази година се достига първи исторически пик в броя на участниците - 118 автомобила и 21 мотоциклета. През 2019 г. той е подобрен, с общ брой на регистрираните транспортни единици - 172. „Ретро парад Стара Загора“ през последните години се формира, като едно от най-посещаваните ретро автомобилни събития в България, не само заради централното разположение на града, но и заради организационните и комуникационните усилия, както на ръководството, така и на членовете на клуба. С претенцията за № 3 в България след събора по случай Спасовден и парада в Бургас, флагманът на организаторската дейност на „Старозагорски автомобилен клуб Ретро“ дава сериозни постъпки за развитие и новаторство в бъдещите си издания. С централното си местоположение и добрата инфраструктура, включително за трансгранична логистика, това събитие е своеобразен магнит за феновете на историческите превозни средства. Несъмнено богатото културно-историческо наследство на региона допълва палитрата от плюсове на този парад. Дълги години клубът поддържа традицията неговите членове да поднасят цветя на Мемориален комплекс „Бранителите на Стара Загора 1877 г.“. На паркинга в подножието на монумента, клубните автомобили формират мини-парад, а на върха присъстващите винаги се увековечават в кадър. „Благоевградската следа“ е силно изразена през дългите години на неизменно присъствие, а представените от нас екземпляри като Mercedes W126, BMW E30 Cabriolet, Chevrolet El Camino, Citroen 2CV, DKW F9, DKW F102, DKW F11/F12 и Trabant 600 придават допълнителна наситеност на иначе богатата гледка от класики в „града на липите“. Местният клуб винаги е организирал сериозни вечерни забавленията за участниците и гостите на парадите им. Програмата и анимацията винаги са били на изключително ниво, включително и съществуването на опция за продължаване на купона в близък пиано бар. И на сутринта запазената им марка - избор от 2-3 супи за закуска.

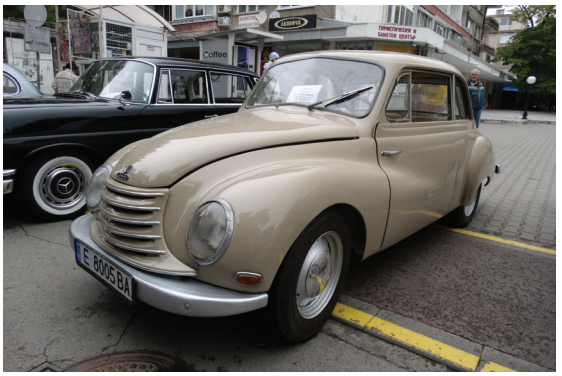

E 8005 BA

E 1964 MK

E 1964 MK

E 3339 MA

Във втората половина от съществуването си АРК Пирин е неизменна част от традиционните ретро събития в България, като постепенно участията в нови непознати и интересни за нас авто-инициативи се увеличават неимоверно през последните пет - шест години. Парадът в Хасково и Хасковски минерални бани е може би една от първите нови ретро-локации за нашия клуб, след което „по ефекта на доминото“ обиколихме десетки локални и национални, ежегодни и инцидентни събития във все по-наситения български ретро календар. Наши класически возила могат да се видят в близките до Благоевград населени места с наложените вече почти традиционни събирания като Дупница (с присъстващи наши Mercedes W108, Oldsmobile Cutlass, BMW 3.0 CS), Перник, Банкя и Кюстендил. Но никак не сме се ограничили с посещение на регионални събори и изложения, защото нашите авто-ветерани превземат родните магистрали и пътища за да пристигнат в Павел Баня (09.11.2019 г.) по случай „30 години от събарянето на Берлинската стена“ в случая с „тематичен“ Trabant 600, или се отправят към Видин и Козлодуй с някоя подходяща „американка“ или спортно-елегантната Honda Prelude. А на каква по-подходяща лимузина от Mercedes W126 бихте се спрели за да посетите първото мероприятие на скоро учредения ретро клуб в град Добрич?

Българските пътища са наситени с присъствието на нашите „верни ретро-прекрасници“ и ние с удоволствие ще продължаваме да „излизаме“ с тях и да ги водим на нови и все по-интригуващи родни кътчета, хем да споделим удоволствието си с тях, хем да не ни „изневеряват“ - чувство, присъщо за една пренебрегната „дама“. В АРК Пирин сме подготвени за хиляди нови ретро-километри път и пролетното слънце на настоящата 2021 година ще ни ги подари още през този сезон, надявам се...

E 0236 KK

E 6074 M

973 BT
COOPER COBRA
RADIAL G/T